

Regionalna Izba Obrachunkowa w Warszawie

00-564 Warszawa, ul. Koszykowa 6a

Telefon: 625-117-84, 625-20-97, 625-19-32

Fax WIAS: 625-19-32, **Fax RIO:** 628-31-16

Warszawa, dnia 22 lutego 2008 r

RIO – 0717/330 /08

**Jednostki Samorządu Terytorialnego
Województwa Mazowieckiego
(wszystkie)**

Przypominamy o obowiązku wynikającym z art. 186 ustawy o finansach publicznych opracowania w terminie 21 dni od uchwalenia uchwały budżetowej **układu wykonawczego budżetu** w szczególowości wg działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej,

- przekazania podległym jednostkom informacji o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu,
- opracowania planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, przyjmując jako podstawę do tego planu kwotę dotacji przyznanych na ten cel w danym roku budżetowym oraz wielkość dochodów związanych z realizacją tych zadań, które podlegają przekazaniu do budżetu państwa .

Obowiązek opracowania harmonogramu realizacji budżetu jednostki samorządu terytorialnego mają jednostki, które na podstawie art.49 ust.2 ustawy mają także obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem z dnia 24 czerwca 2006 r. (Dz. U Nr 112, poz.763) obowiązkiem tym są objęte **jednostki, których budżet przekroczył 40 mln zł.**

O przyjętym harmonogramie powinny być poinformowane podległe i nadzorowane jednostki.

Harmonogram, obejmuje:

- prognozowane dochody budżetu jednostek samorządu terytorialnego w podziale na poszczególne miesiące roku,
- wielkość wydatków, planowanych do sfinansowania w poszczególnych miesiącach roku.

Zwracamy uwagę na **zmiany przepisów dotyczących sprawozdawczości**, które wprowadza rozporządzenie z dnia 25 stycznia 2008 r zmieniające rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej, opublikowane w Dz. U. Nr 16, poz.100.

Wprowadzono obowiązek przekazywania przez jednostki samorządu terytorialnego sprawozdań miesięcznych **Rb-27S i Rb-28S** za miesiąc grudzień do RIO w terminie do 22 stycznia roku następnego po roku sprawozdawczym.

W zakresie sprawozdań **Rb-Z** uszczegółowione zostały grupy wierzycieli poza sferą finansów publicznych, zrezygnowano z zestawień na temat zaciąganych kredytów i pożyczek walutowych oraz wyemitowanych papierów wartościowych, zestawienie dotyczące udzielonych gwarancji ograniczono do zobowiązań.

W zakresie sprawozdań **Rb-N** ujęcie przedmiotowe rozszerzono o aktywa finansowe takie jak gotówka i należności niewymagalne.

Rozszerzono na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek sporządzania rocznych sprawozdań uzupełniających o stanie zobowiązań **Rb-ZU** i sprawozdań uzupełniających o stanie należności **Rb-UN**, które mają być sporządzane na koniec IV kwartału.

Nowe przepisy dotyczące sprawozdawczości mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań sporządzanych w 2008 r., z wyjątkiem sprawozdań miesięcznych Rb-27S i Rb-28S za grudzień 2007 r., sprawozdania kwartalnego Rb-Z i Rb-N za IV kwartał 2007 r., oraz rocznego Rb-WS za 2007 r., które sporządza się na zasadach dotychczasowych. Sprawozdania roczne Rb-UZ i Rb-UN będą sporządzane po raz pierwszy za 2008 r.

Z dniem 11 stycznia 2008 r. weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 8 stycznia 2008 r w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. Nr 4, poz. 21). Stosownie do nowych przepisów niewykorzystane dotacje celowe z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami przyznane jednostkom samorządu terytorialnego podlegają zwrotowi do budżetu państwa w terminie do 15 lutego z wyjątkiem środków, zaliczanych do wydatków niewygasających. Środki te są przekazywane w terminie do 20 lutego roku następującego po roku budżetowym na rachunek bieżący wydatków roku ubiegłego dysponenta głównego środków budżetu państwa.

Z dniem 1 stycznia 2008 r weszły w życie przepisy ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu (Dz. U. Nr 191, poz. 1370). Niektóre przepisy ustawy weszły w życie wcześniej i stały się podstawą do ustalenia subwencji ogólnej na 2008 r. W związku ze zmianą po wyroku Trybunału Konstytucyjnego zasad finansowania ustawowych ulg w przewozach autobusowych z dochodów własnych województwach samorządowych, na pokrywanie kosztów związanych z finansowaniem ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów w krajowych pasażerskich przewozach autobusowych z budżetu państwa zmniejszono z 15,9% do 14,0% wskaźnik udziału województw we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych.

Zmiana nastąpiła także w zakresie sposobu podziału 9% części równoważącej subwencji ogólnej związanej z wydatkami na rodziny zastępcze. Subwencja jest rozdzielana proporcjonalnie do wysokości wydatków poniesionych na rodziny zastępcze w roku poprzedzającym rok bazowy, z wyłączeniem powiatów objętych obowiązkiem dokonywania wpłat do budżetu państwa w kwocie od 1 mln zł.

Zgodnie ze znowelizowanym **art. 26** ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego rezerwa subwencji ogólnej przeznaczona będzie na dofinansowanie:

- inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu – (obecnie dotyczyło to inwestycji drogowych rozpoczętych przed 1999 r.),
- utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę,
- remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Przepis art. 11 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zmienia sposób przekazywania na rachunki jednostek samorządu terytorialnego dochodów z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych należnych za miesiąc grudzień.

Raty udziałów będą przekazywane w dwóch transzach: w terminie do 20 grudnia roku budżetowego zaliczkowo 80% kwoty przekazanej za listopad roku budżetowego, natomiast do dnia 10 stycznia roku następnego zostanie dokonane rozliczenie środków należnych za grudzień i przekazanych zaliczkowo. Wskaźniki kwot udziału JST we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowiących dochód budżetu państwa będą ustalane na podstawie danych zawartych w złożonych zeznaniach podatkowych o wysokości osiągniętego dochodu oraz rocznym obliczaniu podatku dokonany przez płatnika wg stanu na 15 września (wcześniej 30 czerwca). Wprowadzono zmiany w art. 18 ust. 2 i 3, dotyczące możliwości wnoszenia zażalenia na postanowienia przewodniczącego zarządu w sprawie stosowania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Zmienione zostały także zasady zwrotu nienależnie otrzymanych kwot części wyrównawczej, równoważącej i regionalnej subwencji ogólnej, wpłat do budżetu państwa oraz przepisy dotyczące CIT od działających na terytorium RP zakładów zagranicznych.

Od dnia 1 stycznia 2008 r. należy także uwzględnić zmiany w rozporządzeniu w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków (..) dokonane rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 234, poz. 1721; ostatnie zm. z 2007 r.).

W załączniku nr 2 do rozporządzenia określającym klasyfikację rozdziałów

I. Wprowadzono :

- **rozdział 75071** - Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich;
- **rozdział 75861** - Regionalne Programy Operacyjne 2007-2013, w którym ujmuje się wydatki tylko w części "34. Rozwój regionalny" oraz dochody samorządu województwa będącego Instytucją Zarządzającą w Regionalnych Programach Operacyjnych 2007-2013;
- **rozdział 75862** - Program Operacyjny Kapitał Ludzki, w którym ujmuje się wydatki tylko w części "34. Rozwój regionalny" oraz dochody samorządu województwa w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki w zakresie osi priorytetowych, dla których samorząd województwa jest Instytucją Pośredniczącą.

II. Zmieniono:

- **objaśnienia do rozdziału 85212** - Świadczenia rodzinne, **zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego"- uzupełniono opis : od 1 października 2008 r w rozdziale tym ujmuje się również wydatki na realizację świadczenia z funduszu alimentacyjnego na podstawie przepisów o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Rozdział ten obejmuje również rozliczenia z tytułu zaliczki alimentacyjnej dokonywane po 30 września 2008 r."**
- **zmieniono brzmienie rozdziału 85213** - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.

W załączniku nr 3 do rozporządzenia określającym klasyfikację paragrafów dochodów przychodów i środków :

- **dodano** w opisie następującą definicję: "Do dochodów majątkowych jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w **art. 165a ust. 3 ustawy z 30 czerwca**

2005 r. o finansach publicznych, zalicza się paragrafy: 076-078, 087, 618, 620, 622, 626, 628-633, 641-643, 651-653 i 661-665."

- **zmieniono** opisy cyfr **8 i 9**,
- **dodano nowy § 618** - Środki na inwestycje na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu. W paragrafie tym ujmuje się środki, o których mowa w **art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego**.
- **W paragrafach: 275** - Środki na uzupełnienie dochodów gmin, **276** - Środki na uzupełnienie dochodów powiatów i **277** - Środki na uzupełnienie dochodów województw; **zmieniono objaśnienie**, które obecnie brzmi następująco: „W paragrafie tym ujmuje się środki, o których mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm)”;
- **w § 279** - Środki na utrzymanie rzecznych przepraw promowych oraz na remonty, utrzymanie, ochronę i zarządzanie drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu; **opis brzmi** następująco: „W paragrafie tym ujmuje się środki, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.
- **rozszerzono** objaśnienia do **§ 300** - Wpłaty od jednostek na fundusz celowy i **§ 617** - Wpłaty jednostek na fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych. Paragraf ten obejmuje w szczególności wpłaty, o których mowa w art. 13 ust. 3, 4a i 4e ustawy z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 z późn. zm.), oraz wpłaty, o których mowa w art. 8a ust. 1 ustawy z 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997 z późn. zm.).
- **uchylono § 278** - Środki na inwestycje rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 1999 r.

W załączniku nr 4 do rozporządzenia określającym klasyfikację paragrafów wydatków i środków:

- **nowe brzmienie** otrzymują grupy paragrafów: dotacje i subwencje **200 do 203, 211 do 213, 221 do 223, 231 do 233, 237, 238, 240 do 263, 265 do 277, 279 do 286, 288 do 294, 296 do 298 i 300**; oraz grupy paragrafów wydatki majątkowe **601, 602, 605 do 608, 611 do 614, 616 do 618, 620 do 624, 626 do 633, 641 do 643, 651 do 653, 661 do 665 i 680**;
- **określono definicję wydatków majątkowych:** "Do wydatków majątkowych jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 165a ust. 5 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, zalicza się paragrafy: **601, 605, 606, 613, 614, 617, 620-623, 630, 661-665 i 680**";
- **w § 855** - Różne rozliczenia finansowe; dodano objaśnienie: Paragraf ten obejmuje w szczególności karne odsetki z tytułu zwłoki w przekazywaniu środków własnych Unii Europejskiej.

Informujemy także, że od dnia 1 stycznia 2008 r obowiązuje ustawa z dnia 7 września 2007r. **o zmianie ustawy o systemie oświaty** (Dz. U. Nr 181, poz. 1292). Ustawa ta wprowadziła między innymi przepis **art. 67a** który stanowi, że w celu wspierania prawidłowego rozwoju

uczniów szkoła może zorganizować stołówkę. Korzystanie z posiłków w stołówce szkolnej jest odpłatne. Zasady korzystania ze stołówki, w tym wysokość opłat, ustala organ prowadzący szkołę. Ustawa określa ponadto, że do opłat wnoszonych za korzystanie przez uczniów z posiłku w stołówce szkolnej, nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówki.

Organ prowadzący szkołę może zwolnić rodziców albo ucznia z całości lub części opłat:

- w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny;
- w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi ujmowania w sprawozdaniu **Rb-27S** odsetek za zwłokę od należności innych niż podatkowe załączamy pismo Ministerstwa Finansów w tej sprawie.

Pismo Ministerstwa Finansów Nr ST2-4834/17/HSZ/2008/11975 z dnia 22 stycznia 2008 r. Departament Finansów Samorządu Terytorialnego:

Odsetki od należności wynikających z umów cywilnoprawnych posiadają pewne cechy odmienne od odsetek za zwłokę przewidzianych w Ordynacji podatkowej.

Odsetki te powstają na skutek niespełnienia w terminie świadczenia pieniężnego i są świadczeniem ubocznym. Zgodnie z przepisem art. 481 § 1 Kodeksu cywilnego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. Obowiązek zapłaty odsetek powstaje niezależnie od przyczyn niedotrzymania terminu płatności. Wierzyciel nabywa prawo do odsetek oddzielnie za każdy kolejny dzień opóźnienia. Roszczenie o odsetki, z chwilą powstania, uzyskuje byt niezależny od świadczenia głównego i może być dochodzone przed sądem powszechnym. Do kwestii zaległych odsetek odnoszą się także przepisy art. 451, art. 482 i art. 509 Kodeksu cywilnego, przy czym przepisy art. 482 § 1 i art. 509 § 2 Kodeksu cywilnego wprost posługują się pojęciem "zaległe odsetki".

W związku z powyższym, naliczone odsetki od należności, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacji podatkowej należy wykazywać w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S stosownie do § 3 ust. 1 pkt 8 załącznika Nr 34 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późno zm.) - w odrębnych paragrafach odsetkowych w kolumnie "należności pozostałe do zapłaty ogółem" jak i w kolumnie "zaległości".

W związku ze stwierdzonymi rozbieżnościami w **ujmowaniu środków PFRON na realizację programu „Uczeń na wsi.”** załączamy pismo Ministerstwa Finansów w tej sprawie.

Pismo Ministerstwa Finansów Nr ST1/4834-1019/MS1/07/2059 z dnia 17.12.2007r., Departament Finansów Samorządu Terytorialnego:

„W związku z pismem z dnia 12.12.2007 r. br. znak: FN 3014-47/07 w sprawie wyjaśnienia wątpliwości dotyczących ujmowania środków PFRON przekazanych gminie na realizację obszaru A pilotażowego programu pn. "Uczeń na wsi - pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie", Ministerstwo Finansów uprzejmie wyjaśnia: Program "Uczeń na wsi - pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie" jest realizowany zgodnie z procedurami realizacji tego programu, określonymi w załączniku do Uchwały Nr 424/2007 Zarządu PFRON z dnia 7.08.2007 r. Zgodnie z zasadami przyznawania, przekazywania i rozliczania środków PFRON, określonymi w zał. nr 2 do Procedur, wysokości przyznanych gminie środków finansowych na realizację obszaru A programu, sposób

przekazywania środków oraz termin i sposób ich rozliczenia określa umowa zawarta pomiędzy Funduszem a realizatorem programu. Podpisując umowę z PFRON o dofinansowanie projektów w ramach programu (zał. nr 5 do Procedur) gmina - realizator programu zobowiązuje się do wydzielenia osobnego rachunku bankowego, w celu zapewnienia ewidencji księgowej dla środków pozyskanych z PFRON w ramach realizacji umowy. W związku z powyższym, w opinii Ministerstwa Finansów, środki PFRON, przekazywane gminom w ramach omawianego programu na wydzielony rachunek bankowy, przekazywane następnie beneficjentom programu, nie stanowią dochodu gminy i nie powinny być ujmowane w budżecie.”

Informujemy także, że stwierdzane są nieprawidłowości w zwolnieniach i naliczaniu podatku od nieruchomości szkół. Dlatego należy zwrócić uwagę na obowiązujące przepisy w tym zakresie. Zgodnie z ustawą z dnia 12 stycznia 1991 r o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2006 r., Nr 121, poz. 844 z póź. zm.) od podatku od nieruchomości zwalnia się szkoły, placówki, zakłady kształcenia i placówki doskonalenia nauczycieli - publiczne i niepubliczne, oraz organy prowadzące te szkoły, placówki i zakłady, **z tytułu zarządu, użytkowania lub użytkowania wieczystego nieruchomości szkolnych**. Zwolnienie nie dotyczy przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą inną niż działalność oświatowa. Tak więc z uprawnienia tego nie korzystają szkoły niepubliczne, które znajdują się w budynkach będących własnością tego organu założycielskiego lub dzierżawionych lub wynajmowanych od gminy lub Skarbu Państwa.

Zwracamy uwagę na obowiązek przestrzegania zapisów art. 82 ustawy o finansach publicznych w zakresie zaciągania kredytów i pożyczek przez j.s.t.

Zgodnie bowiem z postanowieniem tegoż artykułu kredyty i pożyczki mogą być zaciągane na:

- pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu,
- finansowanie planowanego deficytu budżetu j.s.t.,
- spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Zatem uchwały dotyczące zaciągnięcia kredytu lub pożyczki winny w sposób jasny określać cel zaciąganego zobowiązania np. pokrycie planowanego deficytu.

Z poważaniem

*Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Warszawie*

/-/ mgr Stanisław Stępień